

MATURITNÍ OTÁZKY Z DĚJEPISU

pro školní rok 2020-2021

- 1) Pravěk lidstva a orientální despotie**
Názory na vznik člověka, nástin pravěkých období paleolit, mezolit, neolit, používání prvních kovů, Keltové.
Sumerská říše, semitská Mezopotámie, Asýrie, Babylónie.
Hlavní rysy Fénicie, Palestiny.
Vývojové etapy starověkého Egypta, charakteristika egyptské společnosti, kultury.
Stručný vývoj Indie a Číny.
- 2) Starověké Řecko**
Egejský svět – starověké Mykény, Kréta.
Homérovo a archaické Řecko, význam velké řecké kolonizace, klasické Řecko.
Srovnání Sparty a Atén, peloponéské války, thébská hegemonie.
Význam Alexandra Makedonského, jeho tažení, helénismus.
- 3) Starověký Řím**
Etruskové, vznik Říma, ovládnutí Itálie Římem.
Punské války, krize římské republiky.
Povstání otroků, principát.
Dominát, rozloha impéria, příčiny rozpadu římské říše, římská kultura.
- 4) Raný středověk v Evropě a Asii**
Stěhování národů, barbarské státy, rysy raného středověku.
Franská říše, Byzanc, Vikingové, arabská říše, křížové výpravy.
Středověká společnost, románská kultura.
- 5) Raný středověk na našem území**
Slované, počátky prvních útvarů na našem území, Velká Morava, počátky českého státu.
Románská kultura na našem území.
- 6) Rozvinutý středověk**
Státy v Anglii, ve Francii, v Španělsku.
Německé státy – stručný vývoj ve Svaté říši římské, stoletá válka, vývoj Ruska, gotická kultura, církev.
- 7) České země v rozvinutém středověku**
Poslední Přemyslovci.
Vláda Lucemburků – Jana Lucemburského, Karla IV., Václava IV., kultura tehdejší doby u nás.

- 8) Husitství, 15. a 16. století v českých zemích**
Krise středověké společnosti, husitství, J. Hus, husitské války.
Doba po husitských válkách a vláda Jiřího z Poděbrad.
Vláda Jagellonců u nás, hospodaření šlechty a měst, jejich spory.
- 9) Renesance a zámořské objevy**
Vznik renesance, rysy renesance, památky u nás i v Evropě, znaky stylu, umělci.
Příčiny zámořských objevů.
Objevné cesty Portugalců a Španělů, střety s indiánskými kulturami.
Důsledky zámořských objevů.
- 10) Problematika 16. a 17. století a 30leté války**
Reformace a protireformace v Evropě, reformace v českých zemích.
Nizozemská revoluce, anglická revoluce.
Počátky kapitalismu v Anglii.
Příčiny a průběh 30leté války.
- 11) České země v období stavovské monarchie a za absolutismu 1526–1740**
Nástup prvních Habsburků u nás, střety se šlechtou, náboženská problematika.
Podnikání měst, šlechty.
České stavovské povstání 1618–1620, osudy českých zemí za 30leté války.
Doba pobělohorská, druhé nevolnictví – rekatolizace, vlády Ferdinandů II., III., Leopolda I.
Renesanční a barokní umění dané doby v našich zemích.
- 12) Období absolutismu a osvícenství**
Absolutismus Bourbonů ve Francii a osvícenství u nás – reformy Marie Terezie, Josefa II., jejich vláda.
Rusko za vlády Petra Velikého a Kateřiny Veliké.
Vznik Pruska, revoluce v Americe – vznik Spojených států.
- 13) Svět v 1. pololetí 19. století**
Velká francouzská revoluce.
Napoleonské války, jeho tažení, pád Napoleona.
Utvoření Svaté aliance, Vídeňský kongres, Evropa v 30. letech 19. století.
Průmyslová revoluce a její důsledky.
- 14) Rok 1848 v Evropě a u nás**
Revoluce ve vybraných státech.
České národní obrození, rok 1848 u nás, svatodušní bouře.
- 15) Svět 2. poloviny 19. století**
Sjednocení Itálie a Německa.
Válka Severu a Jihu ve Spojených státech.
Charakteristika evropských velmocí (Velká Británie, Francie, Rusko).
Kolonizace.

16) České země po r. 1848 do konce 19. století –

Bachův absolutismus, dualismus jeho následky, boj o volební právo, kultura tehdejší doby u nás.

17) První světová válka

Vznik Trojspolku a Dohody, cíle velmocí, příčiny 1. sv. války.

Specifika 1. sv. války, průběh 1. sv. války.

Únorová a socialistická revoluce v Rusku, dvojvládí, Brest-litevský mír.

Hlavní evropská a mimoevropská bojiště.

Pařížská mírová konference, její důsledky, Společnost národů.

18) Svět mezi světovými válkami

Meziválečné vztahy, hlavní konference, dohody.

Ideologie fašismu – nástup k moci v Itálii.

Nacismus v Německu.

Vznik SSSR a stalinismus.

Období hospodářského růstu v 20. letech – stručný vývoj ve Spojených státech, Velké Británii, Francii, Číně, Indii, Turecku.

Hospodářská krize a její důsledky.

19) Československá první republika do konce 20. let 20. století

Vysvětlení vzniku ČSR- československý vnitřní a zahraniční odboj.

Problémy při vzniku ČSR.

Utváření státu, vnitřní a zahraniční politika do konce 20. let 20. století

20) Československá první republika v 30. letech 20. století

Hospodářská krize, politika, Mnichov a jeho důsledky.

Kultura a osobnosti prvorepublikového Československa.

21) Druhá světová válka

Příčiny, válka v Polsku, ve Skandinávii, na západě Evropy, bitva o Anglii.

Tažení na Balkán, válka v Africe.

Operace Barbarossa, její důsledky.

Vstup USA do války, tažení v Tichomoří.

Vznik protihitlerovské koalice, osvobození Evropy.

Holocaust.

22) České země a Slovensko za 2. sv. války

Mnichovská dohoda.

Období druhé republiky, vznik protektorátu Čechy a Morava, Slovenského státu, stručná charakteristika Slovenského státu.

Život za protektorátu, heydrichiády.

Domácí a zahraniční odboj.

Slovenské národní povstání, osvobození Československa, Pražské povstání.

23) Rozdělení poválečného světa v 50. -60. letech

Vznik OSN, základy uspořádání poválečného světa.

Charakteristika supervelmocí SSSR a Spojených států.

Počátky studené války, objasnění celosvětového nebezpečí agrese SSSR, význam Marshallova plánu, Trumanova doktrína.

Vojenské bloky – NATO, Varšavská smlouva, karibská a berlínská krize

24) Bipolární svět od konce 60. let do rozpadu SSSR

Spojené státy – supervelmoc, činnost amerických prezidentů, do 90. let 20. stol.

Sovětský svaz-od Brežněvova neostalinismu až do Gorbačovových reforem, rozpad SSSR

Evropská integrace, vznik EU.

25) Třetí svět dekolonizace, ohniska konfliktů

Proces dekolonizace, problematika indického subkontinentu.

Nástin vývoje v Číně od konce 2. sv. války.

Konflikt v Indočíně (ve Vietnamu).

Arabsko-izraelské války, invaze do Afghánistánu, Iráku.

26) Země Sovětského svazu

Vznik některých satelitů SSSR – převzetí moci komunisty.

Specifika vývoje vybraných zemí socialistického světa.

Rozpad sovětského bloku, příčiny a průběh.

27) Poválečný vývoj v ČSR

ČSR po skončení 2. sv. války, nový politický systém, dopady Benešových dekretů.

Únor 1948, ČSR za stalinismu, represe.

Vývoj po roce 1948, politické procesy, třetí odboj.

Deformace společnosti, socialistické hospodářství.

Destalinizace státu v 60. letech.

28) Československo a Česko v posledním půlstoletí

Pražské jaro, obrodný proces, invaze vojsk Varšavské smlouvy.

Normalizace, restaurace byrokratické diktatury.

Odpor proti totalitě (Charta 77, underground), sametová revoluce.

Pluralitní společnost, nové strany. Transformace československé ekonomiky.

Rozpad ČSFR.